

grund i, om regionerne oprindeligt besad en gunstig erhvervsstruktur, dvs. erhverv inden for vækstprægede brancher. Udviklingen i regionerne kan derimod for en større del af regionerne henregnes til, om regionen har kunnet tiltrække erhverv fra andre regioner eller i øvrigt kunnet præstere en bedre udvikling end andre regioner inden for de pågældende erhverv.

3. REGIONALE KONSEKVENSER AF LOVGIVNINGSMÆSSIGE OG ADMINISTRATIVE TILTAG

3.1. Arbejde med rutiner for vurdering af regionale konsekvenser

Der er i 2000 under Indenrigsministeriet gennemført et tværministerielt arbejde om vurdering af regionale konsekvenser. Arbejdsgruppen har bl.a. haft til opgave at drøfte og stille forslag om mulige rutiner og modeller for regional konsekvensvurdering. Arbejdsgruppens samlede konklusioner og anbefalinger kan læses i den rapport, som offentliggøres samtidigt med denne redegørelse.

Arbejdsgruppen vurderer, at behovet for systematisk regional konsekvensvurdering først og fremmest skal ses ud fra nødvendigheden af, at beslutninger træffes på et forsvarligt informationsgrundlag, herunder viden om eventuelle regionale konsekvenser. I beslutningsprocessen må de regionale hensyn dog nødvendigvis afvejes i forhold til andre hensyn og formål med tiltaget.

En rundspørge til ministerierne, som arbejdsgruppen har foretaget, viser, at der allerede bliver udført vurderinger af regionale konsekvenser af gennemførte tiltag om end i mindre og usystematisk omfang, og at de anvendte metoder generelt er ad hoc-prægede.

Arbejdsgruppen foreslår en generel procedure for vurdering af regionale konsekvenser, som for det enkelte tiltag foregår i tre trin. I det første trin sker en udvælgelse eller frasortering af tiltag til vurdering. Det kan f.eks. ske ud fra en tjekliste med indikatorer, der er relevante i forhold til regionernes udvikling. Hvis der er overvejende sandsynlighed for, at tiltaget vil kunne få væsentlige regionale konsekvenser, bør så foretages en nærmere vurdering af de regionale konsekvenser. I det andet trin afgrænses herefter de berørte regioner og regionale forhold og i det tredje fastsættes og beskrives eventuelle regionale konsekvenser.

Den anvendte regionale inddeling bør efter arbejdsgruppens mening tage højde for den geografiske interaktion, som f.eks. pendling medfører, og som giver visse lokale områder en økonomisk sammenhæng, der berettiger, at der kan tales om en region.

Indikatorer, som kan anvendes for den regionale udvikling, er bl.a. regionaløkonomiske størrelser som beskæftigelse, indkomst, produktion, befolkningstal m.v. Også de regionale rammebetingelser og levevilkår for befolkningen vurderes at have betydning, og derfor er relevante indikatorer også forhold som f.eks. infrastruktur og tilgængelighed af offentlig service, kultur og uddannelsestilbud.

Både kvantitative og kvalitative metoder kan være relevante at anvende i vurderingen. I de fleste tilfælde kan anvendes ad hoc beregningsmetoder, mens det dog ved større analyser kan være hensigtsmæssigt, at anvende ekstern eksperthjælp, herunder evt. at gøre brug af forskellige regionale analysemodeller til belysning af regional udvikling i økonomi og befolkning samt metoder til beregning af tilgængelighed. Tilgængelighedsvurderinger kan f.eks. være relevante i forbindelse med infrastrukturelle tiltag eller tiltag, der påvirker den geografiske tæthed og spredning af et serviceudbud.

Jo tidligere i det forberedende arbejde de regionale konsekvenser undersøges, jo større sandsynlighed er der for, at der tages højde for sådanne konsekvenser i den endelige udformning af et tiltag. Arbejdsgruppen anbefaler således, at ministeriernes opmærksomhed henledes på, at det også i forbindelse med betænkninger, rapporter, redegørelser m.v., som senere vil ligge til grund for administrative og lovgivningsmæssige tiltag, kan være relevant at foretage en vurdering af regionale konsekvenser.

I Justitsministeriets nye vejledning om lov-kvalitet fra september 2000 indgår, at det ved fremsættelse af lovforslag også kan være relevant at foretage en vurdering af regionale konsekvenser. Arbejdsgruppen anbefaler således, at eventuelle regionale konsekvenser fremgår af lovbemærkningerne ved fremsættelse af lovforslag og i andre tilfælde fremgår af særskilt notat eller rapport. Arbejdsgruppens forslag og anbefalinger er herudover:

- at der på grundlag af arbejdsgruppens rapport udarbejdes en vejledning for, hvornår og hvordan ministerierne bør gennemføre regionale konsekvensvurderinger m.v.,